

Дикорослі лікарські рослини с. Мажарка Харківської області

Левашова В.М.

Національний фармацевтичний університет,

(Україна, Харків)

Незважаючи на бурхливий розвиток хімії та зростання кількості нових, досить ефективних, синтетичних лікарських препаратів, лікарські рослини й надалі залишаються одним з основних джерел одержання лікувальних й профілактичних засобів при захворюваннях різних систем людського організму. На теперішній час у світі для профілактики і лікування використовується близько 3000 речовин, суспензій та препаратів 1/3 яких виробляється з лікарської рослинної сировини.

Тому, тема нашого дослідження є актуальною. Об'єкт дослідження - видове різноманіття дикорослих лікарських рослин с. Мажарка. Предмет дослідження – еколого-біологічні особливості дикорослих лікарських рослин с. Мажарка.

Під час проведення дослідження у с. Мажарка Харківської області протягом 2017-2018 рр. було зареєстровано 46 видів дикорослих лікарських рослин. Еколого-біологічна характеристика дослідженої флори складена за системою А.Л. Тахтаджана. Аналіз систематичного положення дослідженої флори околиць м. Купянськ, щодо наявності лікарських рослин, свідчить, що провідними родинами є Айстрові – Asteraceae, Губоцвіті – Laminales, Розові – Rosaceae, до яких належить 60,76 % рослин досліджуваної флори. Поодинокі представлені види родин Шорстколисті - Boraginaceae, Подорожникові – Plantaginaceae. Аналіз життєвих форм показує, що найбільша кількість досліджуваної флори належить до гемікриптофіти – 37% (тим'янка Маршаллів, перстач білий), терофіти – 19,5% (нагідки лікарські, нетреба звичайна), криптофіти – 17,4% (полінь звичайний, латук дикий), фанерофітів - 21,7% (калина звичайна, вільха сіра, вільха біла;), зустрічались також і хамефіти – 4,3% (шипшина травнева). Аналіз екологічних груп за відношенням до умов освітлення доводить, що серед досліджуваної флори переважають геліофіти – 89,1% флори (суниці лісові, м'ята перцева, звіробій звичайний), тіневитривалих – 10,9% (барвінок малий, череда трироздільна, глуха кропива біла), сциофітів не виявлено. Аналіз за відношенням до умов зволоженості показав, що переважна більшість рослин є мезофітами – 74% (буркун лікарський, в'язіль барвистий), ксерофітів - 26% (полінь звичайний, цикорій дикий). Проаналізувавши господарське значення лікарських рослин, можна дійти до висновку, що серед них є представники, яких використовують у різних галузях господарства, зокрема як лікарські (полінь гіркий, цикорій дикий;), медоноси (липа серцелиста, меліса лікарська), кормові (зірочник середній, горець пташиний), отруйні (чистотіл великий, в'язіль барвистий, нетреба звичайна), харчові (горобина чорноплідна, калина звичайна) та ін. Таким чином, представники дикорослих лікарських рослин відіграють велику роль у фітоценозах с. Мажарка Харківської області та мають велике практичне та господарське значення.